

Biuletyn miesięczny IRF

Wrzesień 2022

Nr 1/2022 (1)

W tym numerze:

Temat specjalny:

WSPÓŁCZYNNIK KORYGUJĄCY

2

- Polityka stóp procentowych w Polsce 4
- Koszt pozyskania finansowania 5
- Marże w sektorze banków spółdzielczych i komercyjnych 6
- Struktura przychodów i wyniku w sektorze banków spółdzielczych i komercyjnych 7
- Wskaźnik kosztów do dochodów w bankach spółdzielczych i komercyjnych 7
- Wybrane dane dotyczące sektora bankowego 8

Serdecznie zapraszamy do lektury Biuletynu miesięcznego IRF.

Mamy nadzieję, że przedstawione w nim analizy spotkają się z Państwa uznaniem. Prosimy o rekomendacje tematów, których opracowaniem byłoby Państwo zainteresowani [irf@irf.org.pl].

Zamiana wskaźnika referencyjnego w umowach i instrumentach finansowych jest operacją trudną zarówno z ekonomicznego jak i prawnego punktu widzenia. Po pierwsze, zamiana nie powinna doprowadzić do znacznych strat dla jednej ze stron kontraktu. Pod drugie, zamiana musi odbywać się zgodnie z obowiązującymi regulacjami, z których podstawową jest rozporządzenie unijne dotyczące wskaźników (tzw. BMR).

Zapowiedziana przez Premiera w dniu 20 kwietnia br. likwidacja wskaźnika WIBOR i zastąpienie go „bardziej przejrzystym i sprawliwym wskaźnikiem” doprowadziła do powstania Narodowej Grupy Roboczej (NGR), której celem jest opracowanie sposobu konwersji na nowy wskaźnik. Problem polega na tym, że wskaźnik, nad którym pracuje NGR, jeszcze nie istnieje i nie jest do końca znany harmonogram procesu zamiany oraz szczegóły techniczne tej niełatwej operacji.

W tym miejscu należy podkreślić, że jedynym istniejącym wskaźnikiem alternatywnym na rynku stopy procentowej dla złotego jest obecnie Wskaźnik Kosztu Finansowania (WKF). Administrator WKF posiada zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na opracowywanie i publikowanie wskaźnika stopy procentowej.

Jednocześnie dotychczasowy administrator WIBOR (GPW Benchmark, GPWB) opublikował szeregi czasowe kilku indeksów alternatywnych. Wszystkie one odnoszą się do stawki jednodniowej i nie posiadają struktury terminowej. W związku z powyższym ich wykorzystanie w kredytach hipotecznych wymaga przekształcenia poprzez tzw. kapitalizację. Jest to proces dość złożony matematycznie i nie rozwiązuje podstawowego problemu związanego z indeksami jednodniowymi: ich wartość po kapitalizacji jest znana dopiero na końcu okresu odsetkowego (a nie na początku jak dla wskaźników terminowych typu WIBOR i WKF). Wymaga to zmiany sposobu naliczania odsetek i wprowadzenia szczegółowych klauzul konwersyjnych.

Obecny poziom indeksów i wskaźników alternatywnych jest oczywiście inny niż poziom WIBOR, który dominuje w umowach finansowych. Wymaga to wprowadzenia tzw. współczynnika korygującego, który zrównuje wartość ekonomiczną starego i nowego wskaźnika. W celu uniezależnienia się od obecnej sytuacji rynkowej i uchwycenia długoterminowej zależności pomiędzy indeksami, współczynnik liczy się zwykle jako średnia różnica obserwowana w dość długim historycznym oknie czasowym. Powoduje to jednak powstanie rozbieżności pomiędzy bieżącą różnicą między indeksami, a różnicą, która wynika z wprowadzonej korekty. Rozbieżność wynika stąd, że historyczna średnia jest inna niż bieżący poziom różnicy.

Powyższy problem był dotychczas obserwowany w dwóch przypadkach zrealizowanej konwersji: pierwszy dotyczył zamiany wskaźnika jednodniowego w euro (EONIA na ESTER), drugi

Tabela A.

Różnice bieżące względem odpowiedniego indeksu WIBOR oraz korekty liczone na rocznym szeregu czasowym dla wybranych indeksów stopy procentowej

Alternatywa	Różnica 18.08 (bp)	Korekta roczna (bp)	Rozbieżność (bp)
WKF 3M	-306	-241	-65
WKF 6M	-236	-229	-7
WIRD-WIBON 3M	-142	-190	48
WIRD-WIBON 6M	-279	-273	-6

Różnica - różnica bieżące względem odpowiedniego indeksu WIBOR (w punktach bazowych)

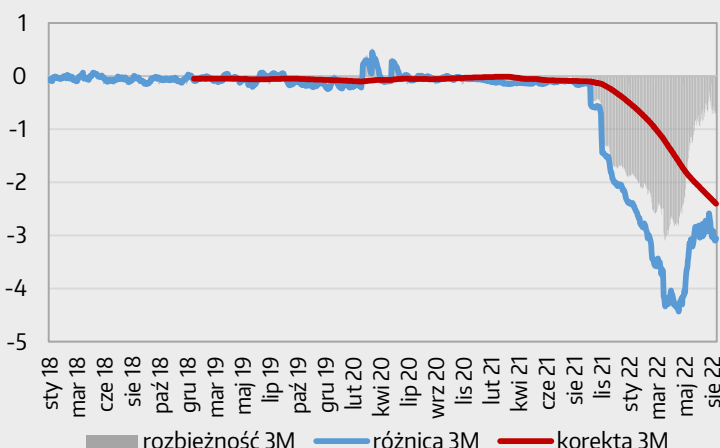
Korekta roczna - współczynnik korygujący dla nowego wskaźnika względem WIBOR obliczony na rocznym szeregu czasowym (w punktach bazowych).

Rozbieżność - rozbieżność pomiędzy różnicą bieżącą a korektą roczną (w punktach bazowych)

Źródło: IRF, GPW Benchmark.

Wykres A.

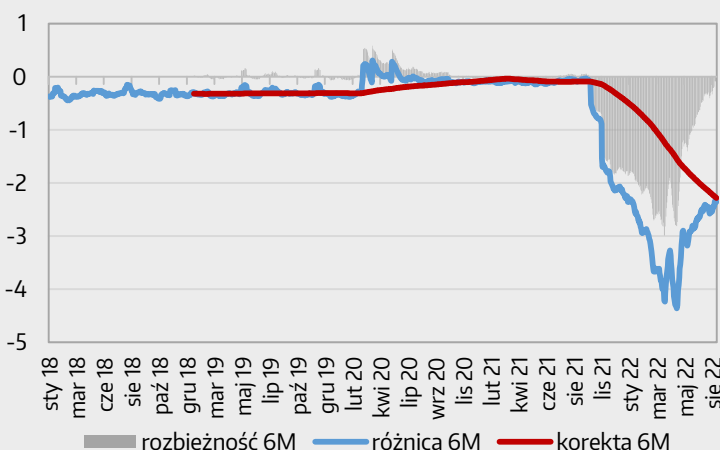
Korekta WKF 3M vs. WIBOR 3M w oknie rocznym vs. obecna różnica pomiędzy indeksami (w punktach procentowych)

Źródło: IRF, GPW Benchmark.

Wykres B.

Korekta WKF 6M vs. WIBOR 6M w oknie rocznym vs. obecna różnica pomiędzy indeksami (w punktach procentowych)

Źródło: IRF, GPW Benchmark.

zaś zamiany LIBOR CHF na SARON. W obu przypadkach, ze względu na niską zmienność wskaźników, poziom korekty był zbliżony do bieżącej różnicy pomiędzy wskaźnikami, a sama korekta była stosunkowo niewielka. Niestety, w sytuacji obecnej likwidacji WIBOR, środowisko stóp procentowych jest zupełnie inne. Ze względu na silne spadki stóp w czasie pandemii COVID i gwałtowne wzrosty w wyniku presji inflacyjnej i okresu zaburzeń na rynku energii związanych z wojną w Ukrainie, stopy procentowe wykazują bardzo wysoką niestabilność. Powoduje to duże różnice pomiędzy indeksami oraz wysokie rozbieżności pomiędzy bieżącą a historyczną różnicą. Niewątpliwie utrudnia to przeprowadzenie procesu zamiany w taki sposób, aby żadna ze stron kontraktu nie odczuła negatywnej zmiany wyceny.

Brak zmiany wartości kontraktu jest niezwykle ważny z punktu widzenia stabilności systemu finansowego. I nie chodzi tu tylko o relacje pomiędzy konsumentem a bankiem (gdzie bank może zostać obciążony decyzją polityczną na rzecz konsumentów), ale o relacje na rynku międzybankowym. Rynek międzynarodowy obejmuje instrumenty pochodne oraz obligacje, w których WIBOR decyduje o wysokości rozliczenia i płatnościach odsetkowych. Zaburzenie ekwiwalentności kontraktów może spowodować rozwiązanie tych umów przez banki zagraniczne i izby rozliczeniowe. Taka sytuacja spowoduje spadek wiarygodności kredytowej Polski i pozbawi banki lokalne możliwości zabezpieczenia się przed zmianami stóp procentowych w przyszłości.

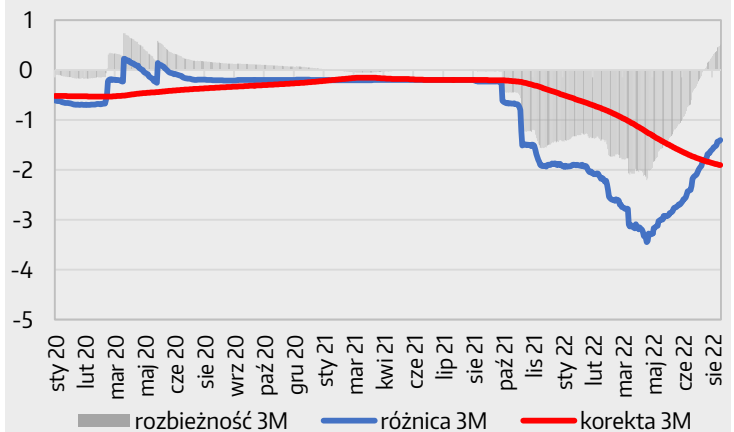
Warto w tym miejscu dodać, że intencją zmiany zapowiedzianej przez Premiera było „ulżenie kredytobiorcom”. Sugeruje to, że nowy wskaźnik zaaplikowany dla klienta powinien być niższy niż stary. Jest to możliwe tylko w sytuacji, kiedy współczynnik korygujący jest mniejszy niż obecna różnica pomiędzy indeksami lub w przypadku wdrożenia „korekty administracyjnej”. Istnieje wątpliwość, czy to drugie rozwiązanie jest legalne z punktu widzenia przepisów BMR. Co więcej, sama różnica może w przyszłości ulec zmianie (o ile WIBOR nadal będzie publikowany), tak, że początkowe zyski konsumenta przekształcą się w koszty. Proces ten może być spotęgowany w sytuacji wejścia w trend spadkowy stóp procentowych. W takim środowisku stawka skapitalizowana liczona na podstawie danych przeszłych i publikowana z opóźnieniem względem obecnej sytuacji rynkowej będzie strukturalnie wyższa niż inne indeksy stóp procentowych. Taka sytuacja niewątpliwie wywoła sprzeciw wobec niesprawiedliwej operacji zastąpienia wskaźników, ponieważ konsumenci poczują się ukarani zmianą poziomu oprocentowania.

Opisane powyżej wątpliwości wskazują, że moment likwidacji WIBOR może być uzależniony od relacji pomiędzy poziomem korekty historycznej a bieżącą różnicą pomiędzy indeksami. Okres, kiedy zmienność indeksów stóp procentowych jest mała a różnice – bieżąca i historyczna – są niewielkie i bliskie sobie – jest optymalny na tego typu konwersje. Obecny, wysoki poziom inflacji i utrzymująca się niepewność gospodarcza nie sprzyja decyzji o likwidacji WIBOR* i proces ten może ulec opóźnieniu względem wstępnego terminu wskazanego w przemówieniu Premiera (początek 2023 r.).

* W przypadku LIBOR i SARON różnica pomiędzy wskaźnikami była stabilna w czasie. W przypadku WIBOR i innych alternatyw tak nie jest.

Wykres C.

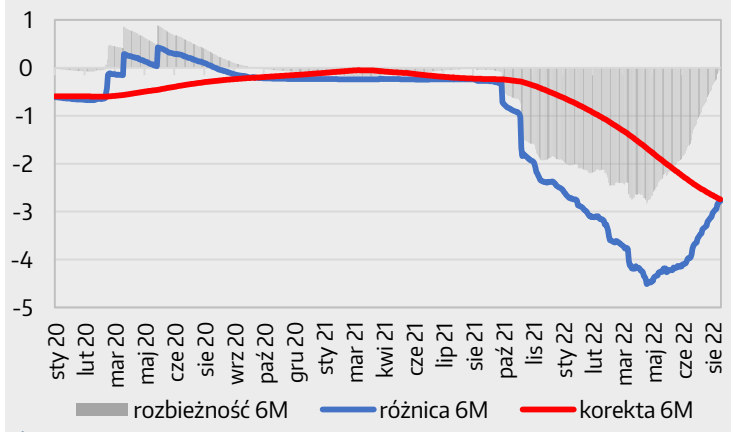
Różnice spreadu i korekty pomiędzy WIRD-WIBON a WIBOR 3M (w punktach procentowych)

Źródło: IRF, GPW Benchmark.

Wykres D.

Różnice spreadu i korekty pomiędzy WIRD-WIBON a WIBOR 6M (w punktach procentowych)

Źródło: IRF, GPW Benchmark.

Poniższa analiza prezentuje zmianę poziomu potencjalnego współczynnika korygującego dla WIBOR przy założeniu, że korektę liczymy na podstawie okna czasowego równego 1 rok. Indeksami alternatywnymi jest WKF oraz – dla propozycji GPWB – skapitalizowany WIRD (czyli stawka jednodniowa oparta o depozyty zawarte z wybranymi podmiotami niefinansowymi). Stawka skapitalizowana jest publikowana na stronach GPWB jako WIRD-WIBON. Mając na uwadze dyskusję wokół wskaźników alternatywnych, właśnie ta stawka jest najbardziej prawdopodobna jako rekomendowana przez środowisko banków komercyjnych. Należy jednak zaznaczyć, że zarówno konstrukcja nowego indeksu jak i sposób jego wdrożenia i konwersji umów nie został jeszcze uzgodniony.

W tabeli A podsumowano wpływ różnicy pomiędzy indeksami i korekty historycznej na rozbieżność w wycenie hipotetycznych kredytów hipotecznych. Warto zwrócić uwagę, że dla WIRD-WIBON 3M rozbieżność jest niekorzystna dla klienta (zyskowna dla banku). Jest to spowodowane tym, że po dodaniu do nowej stawki średniej korekty liczonej na rocznym oknie w wysokości 190 punktów bazowych otrzymujemy poziom o 48 punktów bazowych wyższy od obecnego poziomu WIBOR 3M, co oznacza, że klienci po konwersji będą płacili wyższe raty kredytowe (ponieważ WIBOR 3M jest tylko 142 punkty bazowe powyżej aktualnego poziomu WIRD-WIBON 3M).

We wrześniu 2022 r. RPP na jedenastym z rzędu posiedzeniu podjęła decyzję o podniesieniu poziomu stóp procentowych. Ostatnia podwyżka wyniosła 25 bp. W efekcie aktualnie stopy procentowe kształtują się na następującym poziomie: stopa referencyjna 6,75%, stopa depozytowa 6,25%, zaś stopa lombardowa 7,25%. Uzasadniając decyzję RPP wskazała na utrzymujące się „ryzyko kształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego NBP w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej” (*NBP, Informacja po posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej w dniu 7 września 2022 r.*). W opinii RPP podwyżka stóp procentowych obniży ww. ryzyko, a także będzie ograniczać oczekiwania inflacyjne. Co więcej, w większości gospodarek inflacja utrzymuje się na rekordowo wysokich poziomach, nienotowanych od kilkudziesięciu lat. Ponadto prognozy inflacji na najbliższe kwartały są dalszym ciągu podwyższane.

Podwyżki stóp procentowych miały także miejsce w USA, gdzie obecnie stopa funduszy federalnych kształtuje się w przedziale 3,00-3,25%, oraz w strefie euro. EBC podniósł stopę podstawowych operacji refinansujących o 50 bp w lipcu i 75 bp we wrześniu br., w efekcie aktualnie wynosi ona 1,25%. Na podniesienie głównej stopy procentowej we wrześniu zdecydował się również SNB (o 75 bp do 0,5%), w wyniku czego zakończył trwający blisko 7 lat okres ujemnych stóp procentowych w Szwajcarii.

Z kolei na zakończeniu cyklu zacieśniania polityki pieniężnej zdecydował się Narodowy Bank Czech, który na posiedzeniu w sierpniu utrzymał dotychczasowy poziom głównej stopy procentowej na poziomie 7,0%.

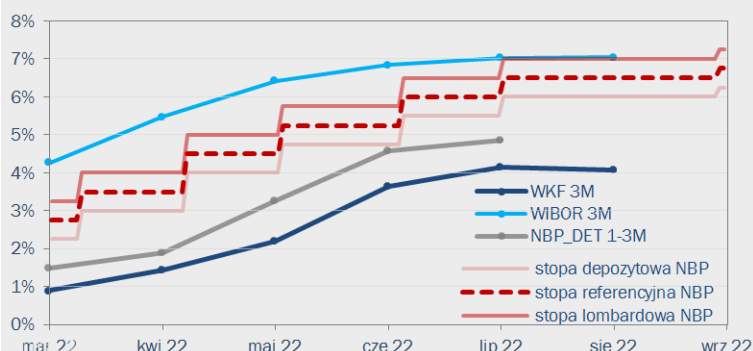
W odniesieniu do krajowej polityki pieniężnej warto zaznaczyć, że aktualnie większość ekonomistów spodziewa się, że na październikowym posiedzeniu RPP po raz ostatni dokona podwyżki stopy referencyjnej (o 25 bp do 7,0%), bądź pozostawi ją na obecnym poziomie. Potwierdzają to również kwotowania stawek FRA. Notowania z pierwszej dekady września wskazują, że rynek wycenia maksymalnie jedną podwyżkę stóp o 25 bp (wykres 1.2).

Analizując kształtowanie głównych krajowych wskaźników obrazujących koszt finansowania można zauważyć, że aktualna wartość WIBOR 3M oscyluje na poziomie stopy lombardowej NBP (w I poł. br. znacznie ją przekraczała), natomiast WKF 3M kształtuje się na poziomie zbliżonym do średniego oprocentowania nowych trzymiesięcznych depozytów złotych dla gospodarstw domowych, agregowanych przez NBP dla całego sektora bankowego.

Warto również zwrócić uwagę na poziomy dziennych zmian takich stawek jak: WKF 3M, WIBOR 3M i FRA 3x6. Analiza okresowego odchylenia standardowego dziennych zmian ww. wskaźników wskazuje, że WKF 3M reprezentuje naturalne wahanie rynkowe, wynikające z transakcyjnego charakteru wskaźnika. Ponadto jego zmienność jest zbliżona do wahań cen kontraktów FRA, których notowania także oparte są na transakcjach. Z kolei WIBOR 3M charakteryzuje się bardzo wysoką zmiennością w datach zmian stóp procentowych oraz znikomą w okresach stabilizacji.

Wykres 1.1.

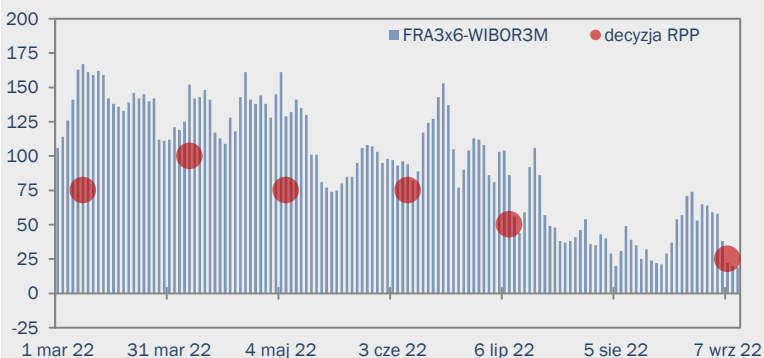
Kształtowanie się stóp procentowych NBP, stawki WIBOR 3M oraz stawki WKF 3M w okresie marzec-wrzesień 2022

* Dane dotyczące WKF 3M, WIBOR 3M i NBP_DET 1-3M prezentują średnie wartości dla danego miesiąca.

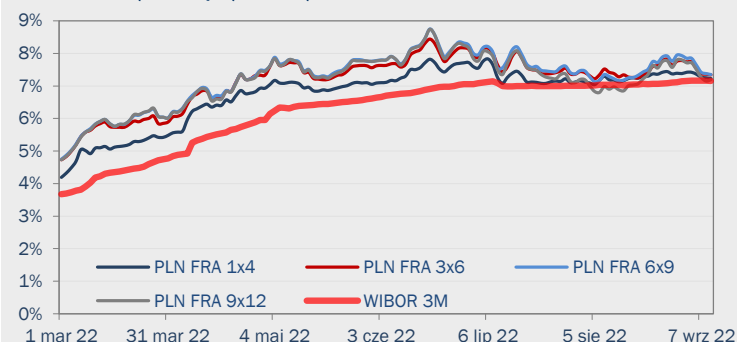
Wykres 1.2.

Polityka pieniężna w okresie marzec-wrzesień 2022 na tle oczekiwań rynkowych (w bp)

Wykres 1.3.

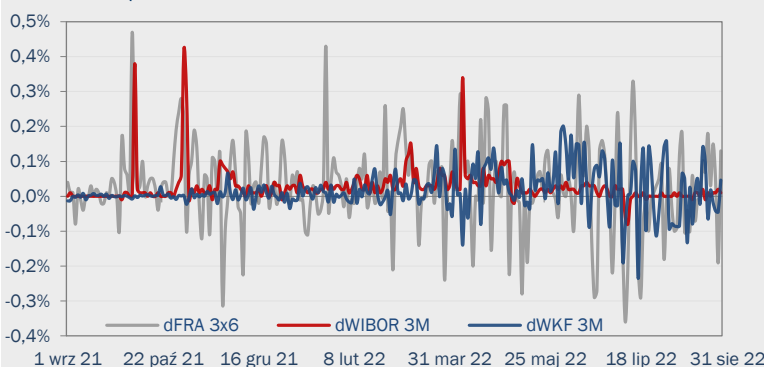
Stawki FRA na rynku międzybankowym

* Informacje odnoszą się do średnich ze stawek kupna i sprzedaży na rynku międzybankowym na koniec dnia

Wykres 1.4.

Dzienne zmiany stawek FRA, WIBOR i WKF

2 KOSZT POZYSKANIA FINANSOWANIA

Analiza kosztu pozyskania finansowania przez sektor bankowy opiera się na porównaniu następujących wskaźników (średnie wartości dla danego miesiąca): WKF, WIBOR oraz oprocentowania nowych umów dla złotych depozytów gospodarstw domowych. Ponadto obejmuje ona cztery główne terminy wymagalności, tj.: 1M, 3M, 6M i 1Y. Na wykresach w prawej kolumnie zaprezentowano kształtowanie się analizowanych wskaźników w okresie październik 2021 - sierpień 2022 (z uwagi na dostępność, ostatnie dane NBP obejmują lipiec br.).

1M

W przypadku terminu 1M wskaźniki WKF 1M oraz WIBOR 1M systematycznie rosły, osiągając poziom odpowiednio 3,99% i 6,85% w sierpniu br. Można zauważyć, że WKF, będący wskaźnikiem transakcyjnym i reprezentującym koszt depozytów terminowych w bankach spółdzielczych, kształtował się blisko 3 pkt. proc. poniżej stawki WIBOR dla analogicznego terminu. Ponadto WKF 1M w lipcu przewyższył poziom oprocentowania depozytów dla sektora bankowego ogółem (NBP_DET <1M), podczas gdy w I półroczu stale kształtował się poniżej.

3M

Analizując termin 3M warto zwrócić uwagę na wyhamowanie dynamiki wzrostu wskaźników WKF i WIBOR w okresie wakacyjnym. Średnie stawki WIBOR 3M wyniosły 7,03% w lipcu oraz 7,04% w sierpniu. Z kolei średnia stawka WKF 3M spadła w sierpniu o 7 bp., do poziomu 4,08%. Tym samym zatrzymując okres nieprzerwanego wzrostu notowany od października ub.r.

Natomiast średnie stawki dla całego sektora bankowego (NBP) przekraczały poziom WKF 3M o 0,71 pkt. proc. w sierpniu oraz o blisko 1 pkt. proc. w lipcu.

6M

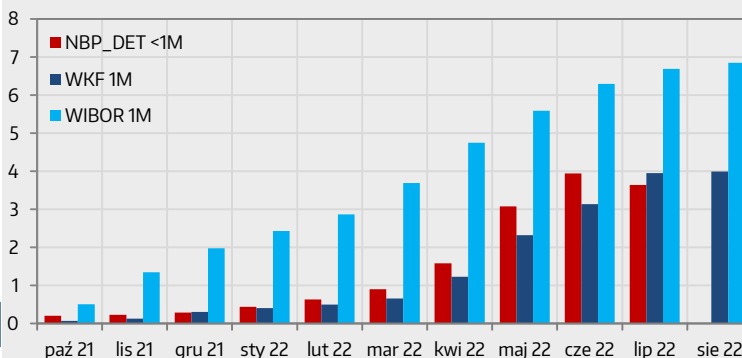
Sytuacja dla terminu 6M jest analogiczna jak w przypadku 3M. Pomimo, że średnie stawki WKF i NBP rosły nieprzerwanie od października ub.r., to jednak skala ich wzrostu okazała się znacznie niższa niż stawki WIBOR 6M. Wskaźnik WKF 6M wzrósł o 4,77 pkt. proc. Nieznacznie wyższy wzrost odnotowany został w całym sektorze bankowym, gdzie wyniósł +5,12 pkt. proc. Natomiast stawka WIBOR 5M wzrosła o 6,54 pkt. proc., do 7,30% w sierpniu br.

1Y

Biorąc pod uwagę jednoroczne stawki transakcyjne, tj. WKF i NBP, należy podkreślić, że w dalszym ciągu wykazują tendencję rosnącą. Wg aktualnych danych WKF 1Y wzrósł w sierpniu o 41 bp, do poziomu 5,18%, zaś NBP 6-12M o 48 bp w lipcu, do poziomu 5,11. Natomiast średnia miesięczna stawka WIBOR 3M, po wzroście o ok. 7 pkt. proc. w okresie wrzesień 2021 - lipiec 2022, obniżyła się w sierpniu o 3 bp, z poziomu 7,47% w lipcu br.

Wykres 2.1.

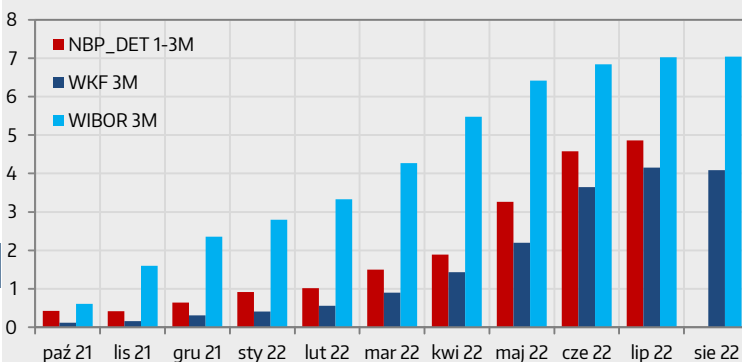
Stawki WKF 1M, WIBOR 1M oraz NBP segment detaliczny do 1M (w %)

Źródło: IRF, NBP, GPW Benchmark.

Wykres 2.2.

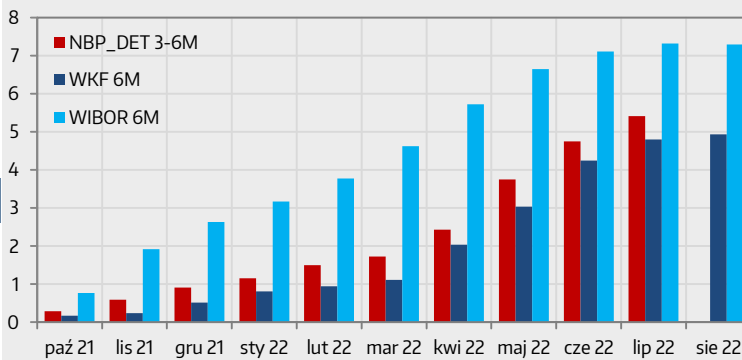
Stawki WKF 3M, WIBOR 3M oraz NBP segment detaliczny 1-3M (w %)

Źródło: IRF, NBP, GPW Benchmark.

Wykres 2.3.

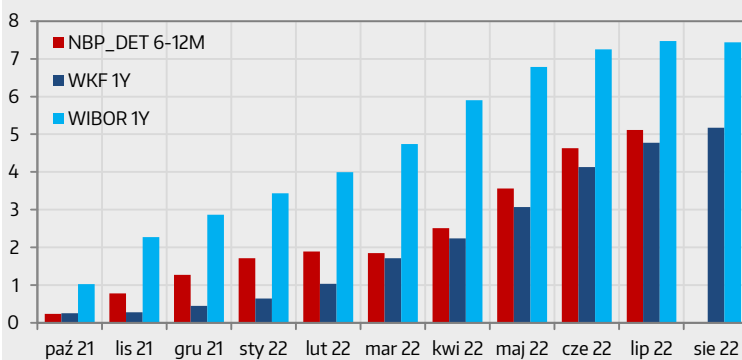
Stawki WKF 6M, WIBOR 6M oraz NBP segment detaliczny 3-6M (w %)

Źródło: IRF, NBP, GPW Benchmark.

Wykres 2.3.

Stawki WKF 1Y, WIBOR 1Y oraz NBP segment detaliczny 6M-1Y (w %)

Źródło: IRF, NBP, GPW Benchmark.

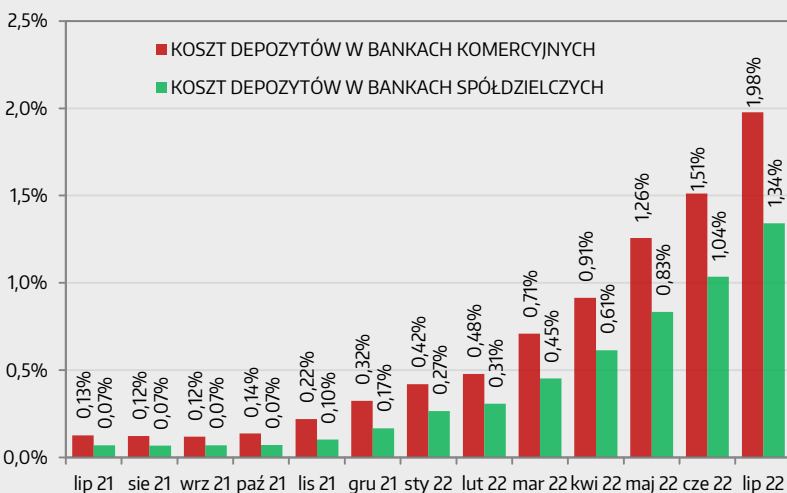
Analizując koszt finansowania banków na rynku depozytowym warto przyrzeć się nie tylko danym dla tzw. nowych umów, ale również oprocentowaniu zagregowanemu dla całego portfela depozytowego, obejmującego zarówno depozyty bieżące, jak i terminowe.

Wraz z rozpoczęciem cyklu zacieśniania polityki pieniężnej miał miejsce systematyczny wzrost kosztu pozyskania depozytów przez sektor bankowy. Należy jednak podkreślić, że przez pierwsze 5 miesięcy (październik 2021 - luty 2022), gdy stopa referencyjna wzrosła o 2,65 pkt. proc., łączny koszt depozytów w bankach wzrósł o zaledwie o 0,2-0,4 pkt. proc.

Według najbardziej aktualnych danych, tj. na koniec lipca br., w przypadku banków spółdzielczych koszt depozytów wynosi 1,34%, zaś banków komercyjnych 1,98%. Sektor banków spółdzielczych charakteryzuje się zatem o 64 bp niższym kosztem depozytów w porównaniu do banków komercyjnych.

Wykres 2.5.

Koszt depozytów ogółem w bankach spółdzielczych i komercyjnych

* Dotyczy kategorii zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Źródło: KNF.

3 SYTUACJA BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH NA TLE BANKÓW KOMERCYJNYCH

W ramach analizy porównawczej banków spółdzielczych i komercyjnych istotnym elementem badania jest strona przychodowa. Rozpoczęty w październiku 2021 roku cykl zaostrzania polityki pieniężnej przełożył się na znaczącą poprawę wyniku odsetkowego banków krajowych.

W okresie czerwiec-wrzesień ub.r. marża odsetkowa¹ kształtowała się odpowiednio na poziomie ok. 2,0-2,1 pkt. proc. w bankach spółdzielczych oraz ok. 2,3-2,4 pkt. proc. w bankach komercyjnych.

Podwyżki stóp procentowych spowodowały, że w okresie dziewięciu miesięcy marża odsetkowa w bankach spółdzielczych wzrosła ponad dwukrotnie. W maju i czerwcu br. rentowność kredytów przewyższała bowiem koszt depozytów o ok. 5,5 pkt. proc. Głównym czynnikiem poprawy marży był wzrost rentowności kredytów z poziomu 2,13% we wrześniu ub.r. do 6,47% w czerwcu br. W analogicznym okresie koszt depozytów wzrósł o zaledwie ok. 1 pkt. proc. (zob. wykres 2.5).

Istotna poprawa, choć niższa, miała również miejsce w sektorze banków komercyjnych, gdzie poziom marży odsetkowej podniósł się o ok. 2,1-2,2 pkt. proc., do poziomu 4,47 pkt. proc. w czerwcu br. Za niższy wzrost w porównaniu do banków spółdzielczych odpowiadał zarówno słabszy wzrost rentowności kredytów, jak i wyższy wzrost kosztu depozytów.

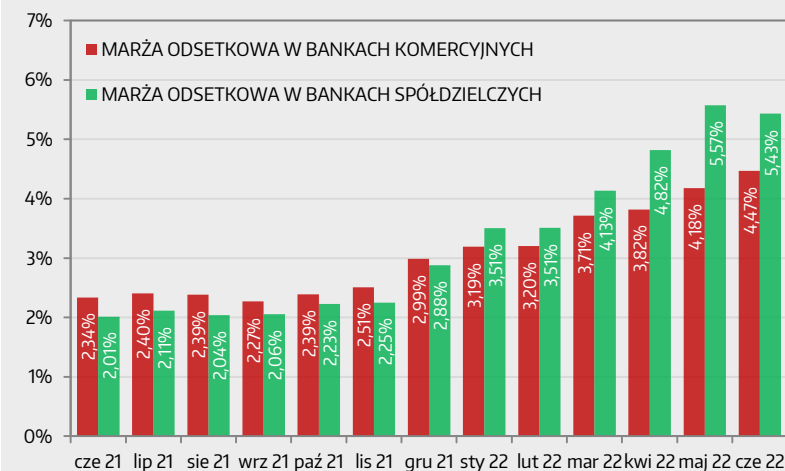
Silny wzrost wyniku odsetkowego jest szczególnie istotny dla banków spółdzielczych z uwagi na niższe przychody, które generują z opłat i prowizji. Marża pozaodsetkowa² w ich przypadku wyniosła w czerwcu br. 0,67%, zaś banki komercyjne osiągnęły poziom 0,78%.

¹ Marża odsetkowa - obliczona jako rentowność kredytów minus koszt depozytów w danym miesiącu, a następnie annualizowana.

² Marża pozaodsetkowa - obliczona jako annualizowana wartość wyniku z tytułu opłat i prowizji w danym miesiącu w relacji do średniego poziomu aktywów z ostatnich dwunastu miesięcy.

Wykres 3.1.

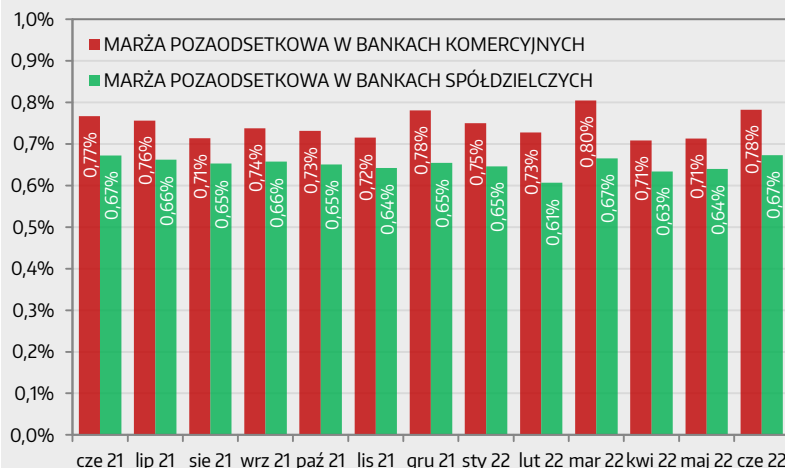
Marża odsetkowa w bankach spółdzielczych i komercyjnych

Źródło: KNF.

Wykres 3.2.

Marża z opłat i prowizji w bankach spółdzielczych i komercyjnych

Źródło: KNF.

Struktura przychodów w krajowym sektorze bankowym wskazuje, że banki spółdzielcze wykazują systematycznie wyższy udział przychodów odsetkowych w przychodach ogółem³ niż banki komercyjne.

Wraz z postępującym zacieśnianiem polityki pieniężnej, począwszy od października ub.r., udział przychodów odsetkowych w sektorze banków spółdzielczych wzrósł o 17,3 pkt. proc. z poziomu 71,9% we wrześniu 2021 roku do 89,1% w czerwcu br. (zob. wykres 3.3)

W analogicznym okresie w przypadku banków komercyjnych udział przychodów odsetkowych wzrósł o 14,6 pkt. proc., z poziomu 68,0% do 82,6%.

Natomiast biorąc pod uwagę strukturę wyniku banków, w sektorze banków spółdzielczych na koniec czerwca br. wynik odsetkowy generował 88,7% wyniku ogółem⁴, zaś w przypadku banków komercyjnych wskaźnik ten kształtował się na poziomie 80,6% (zob. wykres 3.4).

Struktura wyniku wykazuje zatem nieznacznie niższe uzależnienie od części odsetkowej. Wynika to z faktu, iż relacja kosztów do przychodów w zakresie odsetek jest wyższa, niż analogiczne działanie biorące pod uwagę opłaty i prowizje.

Dynamiczny wzrost rentowności portfeli kredytowych będący następstwem podwyżek stóp procentowych spowodował znaczną poprawę wskaźnika obrazującego relację kosztów do dochodów (C/I), obliczanego jako relacja sumy kosztów działania banku i amortyzacji do całkowitych przychodów operacyjnych netto⁵.

Należy jednak zaznaczyć, że szczególnie istotną poprawę odnotował sektor banków spółdzielczych. W okresie historycznie niskich stóp procentowych wskaźnik C/I sięgał bowiem 77%. Natomiast wg danych za czerwiec br. wynosił już 53,3%. Tym samym obniżył się on aż o ok. 24 pkt. proc. Co więcej, aktualnie kształtuje się poniżej wskaźnika dla banków komercyjnych, w przypadku których spadł on jedynie o ok. 4-5 pkt. proc., do 56,1%.

W analizie porównawczej banków spółdzielczych i komercyjnych warto także porównać kształtowanie się wskaźnika przedstawiającego relację kredytów do depozytów, obliczanego dla sektora niefinansowego. Miara ta wskazuje, że banki spółdzielcze mają znaczny potencjał do budowy portfeli kredytowych w tym segmencie rynku. Kształtował się on bowiem w czerwcu br. na poziomie 53,3%, tj. o 26,4 pkt. proc. poniżej poziomu notowanego w bankach komercyjnych (79,7%).

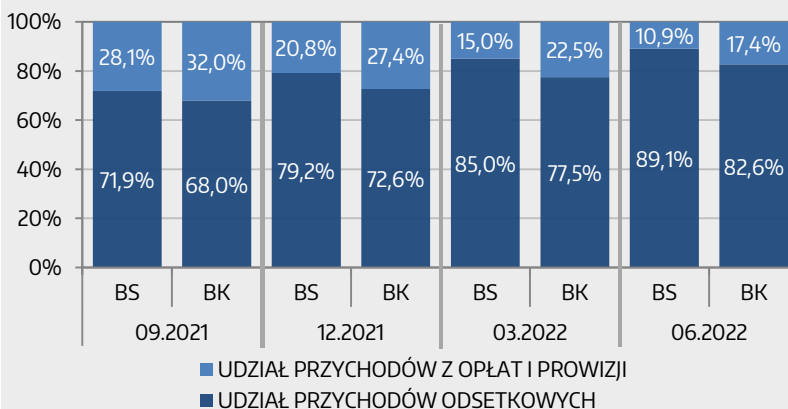
³ Przychody ogółem rozumiane jako suma przychodów odsetkowych oraz przychodów z opłat i prowizji, bez przychodów z tytułu dywidend oraz pozostałych kategorii.

⁴ Struktura wyniku banków obliczona analogicznie jak przychodów, tj. wynik ogółem rozumiany jako suma wyniku odsetkowego i wyniku z opłat i prowizji.

⁵ Wskaźnik kosztów do dochodów (C/I) - relacja sumy kosztów działania, amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych do całkowitych przychodów operacyjnych netto, obliczony jako średnia krocząca z 12 miesięcy

Wykres 3.3.

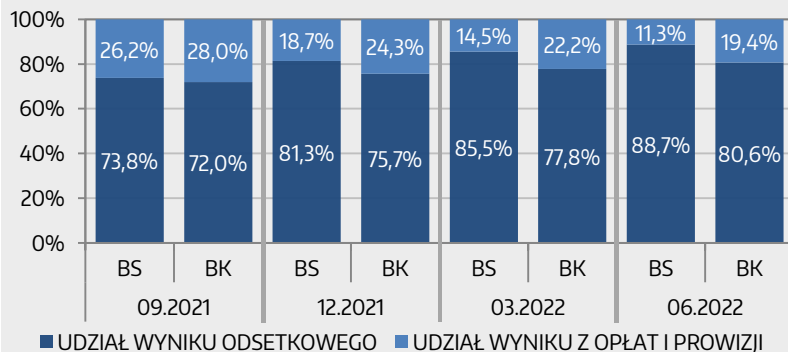
Struktura przychodów banków spółdzielczych i komercyjnych

Źródło: KNF.

Wykres 3.4.

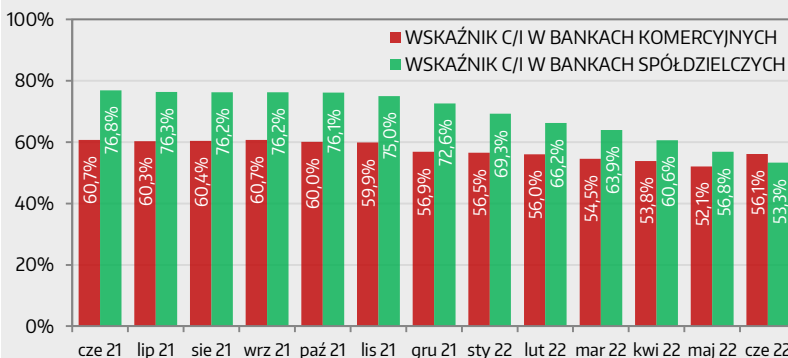
Struktura wyniku banków spółdzielczych i komercyjnych

Źródło: KNF.

Wykres 3.5.

Wskaźnik kosztów do dochodów w bankach spółdzielczych i komercyjnych

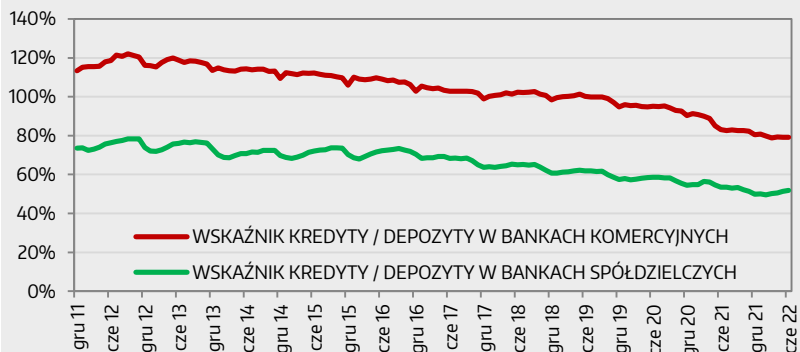

* wskaźnik obliczony jako dwunastomiesięczna średnia krocząca

Źródło: KNF.

Wykres 3.6.

Wskaźnik kredyty / depozyty w bankach spółdzielczych i komercyjnych

* wskaźnik obliczony jako relacja należności od sektora niefinansowego do depozytów sektora niefinansowego

Źródło: KNF.

4 ANEKS TABELARYCZNY

Wskaźnik	Jednostka	02/2022	03/2022	04/2022	05/2022	06/2022	07/2022	08/2022	09/2022
NBP stopa referencyjna (na koniec miesiąca)	%	2,75	3,50	4,50	5,25	6,00	6,50	6,50	6,75
NBP stopa depozytowa (na koniec miesiąca)	%	2,25	3,00	4,00	4,75	5,50	6,00	6,00	6,25
NBP stopa lombardowa (na koniec miesiąca)	%	3,25	4,00	5,00	5,75	6,50	7,00	7,00	7,25
WKF 1M (średnia wartość)	%	0,49	0,65	1,23	2,32	3,14	3,95	3,99	-
WKF 3M (średnia wartość)	%	0,56	0,89	1,43	2,19	3,65	4,15	4,08	-
WKF 6M (średnia wartość)	%	0,94	1,11	2,03	3,04	4,25	4,80	4,94	-
WKF 1Y (średnia wartość)	%	1,03	1,71	2,24	3,07	4,13	4,77	5,18	-
WIBOR 1M (średnia wartość)	%	2,87	3,69	4,75	5,59	6,29	6,70	6,85	-
WIBOR 3M (średnia wartość)	%	3,33	4,27	5,48	6,42	6,85	7,03	7,04	-
WIBOR 6M (średnia wartość)	%	3,78	4,62	5,72	6,65	7,12	7,33	7,30	-
WIBOR 1Y (średnia wartość)	%	3,99	4,74	5,90	6,79	7,25	7,47	7,44	-
NBP gospodarstwa domowe <1M (średnia wartość)	%	0,63	0,90	1,58	3,08	3,94	3,64	-	-
NBP gospodarstwa domowe 1-3M (średnia wartość)	%	1,01	1,50	1,89	3,26	4,58	4,86	-	-
NBP gospodarstwa domowe 3-6M (średnia wartość)	%	1,50	1,72	2,43	3,75	4,75	5,41	-	-
NBP gospodarstwa domowe 6-12M (średnia wartość)	%	1,89	1,85	2,51	3,56	4,63	5,11	-	-
NBP przedsiębiorstwa <1M (średnia wartość)	%	1,39	2,23	3,09	3,76	4,68	5,11	-	-
NBP przedsiębiorstwa 1-3M (średnia wartość)	%	1,55	2,64	3,78	4,58	5,36	5,76	-	-
NBP przedsiębiorstwa 3-6M (średnia wartość)	%	1,77	2,74	3,77	4,89	5,42	5,54	-	-
NBP przedsiębiorstwa 6-12M (średnia wartość)	%	1,60	2,90	2,71	3,82	5,11	4,41	-	-
Depozyty gospodarstw domowych (tempo wzrostu r/r)	%	4,34	1,90	2,30	2,24	1,78	1,77	-	-
Udział depozytów bieżących w depozytach gospodarstw domowych ogółem	%	83,9	83,4	82,6	81,0	78,8	76,8	-	-

Źródło: IRF, NBP, GPW Benchmark.

Wartość na koniec miesiąca	Jednostka	02/2022	03/2022	04/2022	05/2022	06/2022	07/2022	08/2022
Obligacja skarbową 2-letnia	%	4,08	5,59	6,71	6,71	7,65	6,85	7,15
IRS 2L	%	4,69	5,78	7,05	7,43	7,85	6,93	7,65
Różnica (tzw. asset)	bp	-61	-19	-34	-72	-20	-8	-50
Obligacja skarbową 5-letnia	%	4,30	5,66	6,83	6,96	7,36	5,98	6,69
IRS 5L	%	4,14	5,17	6,35	6,71	6,90	5,65	6,61
Różnica (tzw. asset)	bp	16	49	48	25	46	33	8
Obligacja skarbową 10-letnia	%	4,12	5,24	6,32	6,63	6,94	5,56	6,16
IRS 10L	%	3,93	4,77	5,85	6,34	6,63	5,29	6,25
Różnica (tzw. asset)	bp	19	47	47	29	31	27	-9

O IRF

IRF - zgodnie z decyzją Komisji Nadzoru Finansowego, z dnia 3 listopada 2020 r., jest podmiotem pełniącym funkcję administratora wskaźników referencyjnych stóp procentowych, prowadzi działalność regulowaną Rozporządzeniem Parlamentu i Komisji Europejskiej w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki w instrumentach i kontraktach finansowych z 8 czerwca 2016 [Rozporządzenie PE 2016/1011] i jest wpisany do rejestru European Securities and Markets Authority (ESMA - https://registers.esma.europa.eu/publication/searchRegister?core=esma_registers_bench_entities).

IRF dysponuje zespołem i know-how, które wynika z dotychczasowych doświadczeń w związku z współtworzeniem, uruchomieniem i funkcjonowaniem SMRP (System Monitoringu Rynku Pieniężnego - więcej informacji na stronie www.smrp.pl).

Instytut Rynku Finansowego sp. z o.o.

ul. Wilcza 31 lok 1A,
00-544 Warszawa

irf@irf.org.pl

<https://irf.org.pl>

Biuletyn miesięczny opracował zespół IRF w składzie:

dr hab. Piotr Mielus, prof. SGH
E-mail: piotr.mielus@irf.org.pl

Piotr Górski
E-mail: piotr.gorski@irf.org.pl